

Representantforslag nr. 77

(2007-2008)

fra stortingsrepresentantene Anders Anundsen, Jon Jæger Gåsvatn, Åse M. Schmidt og Ib Thomsen

Dokument nr. 8:77 (2007-2008)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Anders Anundsen, Jon Jæger Gåsvatn, Åse M. Schmidt og Ib Thomsen om å overføre kontrollansvaret for læringsmiljø og inneklima ved landets grunnskoler og videregående skoler, midlertidig til Arbeidstilsynet

Til Stortinget

BAKGRUNN

Forslagsstillerne viser til at det er et stort vedlikeholdsetterslep ved norske skolebygninger. De siste tilgjengelige tallene viser at vedlikeholdsetterslepet er i størrelsesorden 55 mrd. kroner for grunnskoler og 11 mrd. kroner for videregående skoler¹. KS (tidligere Kommunenes Sentralforbund), Elevorganisasjonen, Foreldreutvalget for grunnskolen og andre har i lang tid hatt sterkt fokus på de store utfordringene etterslepet medfører for elevene. Mange elever opplever et inneklima som er direkte helsefarlig.

Forslagsstillerne mener det er en sammenheng mellom inneklima og læringsutbytte og mener det er nødvendig å se på denne problemstillingen i en større sammenheng.

Forslagsstillerne mener det er tilstrekkelig dokumentert at skoleeiere generelt ikke har evnet å opprettholde en tilfredsstillende standard på skolebygg. Kvaliteten vil imidlertid variere fra kommune til kommune, og fra skole til skole.

Rentekompensasjonsordningen for skolebygg har vært ett tiltak for å stimulere skoleeiere til å bygge nye og å vedlikeholde gamle skolebygg. Regjeringen foreslo å avvikle denne ordningen fra 2008 i St.prp. nr. 1 (2007-2008).

¹. NOU 2004:22

Forslagsstillerne viser til at opplæringsloven kap. 9a slår fast at alle elever i grunnskoler og videregående skoler har rett til et godt fysisk og psykososialt miljø som fremmer helse, trivsel og læring.

Alle som opplever at inneklimaet eller andre forhold ved alt fra skolebygningen til skolegården gir dem ubehag, kan henvende seg til skolen og be om at feil og mangler blir rettet opp. Skolen plikter å ta henvendelsen alvorlig og behandle den etter saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven. Det betyr at skolen snarest mulig skal ta stilling til henvendelsen ved å gjøre et enkeltvedtak. Hvis klageren ikke får medhold av skolen/skoleeier, skal skolen/skoleeieren sende klagen videre til fylkesmannen.

Forslagsstillerne er skeptiske til at det er skolen og skoleeier som i første rekke skal forholde seg til om kriteriene for et godt inneklima er tilfredsstillt. Den etablerte ordningen påfører også elevene og foresatte et stort ansvar for å rapportere om dårlig inneklima, og bevisbyrden er pålagt foreldrene. Dette vil medføre at det i praksis vil være vanskelig å få gjennomslag for elevenes argumenter, fordi eleven og dennes foresatte ikke har noen mulighet til å kreve gjennomført tester eller ekstern kontroll av det faktiske inneklimaet.

Forslagsstillerne viser særskilt til opplæringsloven § 9a-2 første ledd, hvor det står følgende: "Skolane skal planleggjast, byggjast, tilretteleggjast og drivast slik at det blir teke omsyn til tryggleiken, helse, trivselen og læringa til elevane."

I dette ligger bl.a. at lokalene der elevene oppholder seg, skal være rene og hygieniske. Luften skal være frisk og god å puste i og ikke inneholde skadelige stoffer eller gasser. Det er videre stilt krav i forskrift om at skolen skal ha et systematisk opplegg for å kontrollere at den oppfyller myndighetenes krav til det fysiske miljøet for elevene.

Forslagsstillerne viser til at denne internkontrollen foretas av skolen eller skoleeier selv, hvilket ofte vil medføre en mangelfull reell oppfølging av innemiljøutfordringen. Konsekvensene av den mangelfulle kontrollen ser vi for tiden i ganske dramatiske avsløringer av tilstanden ved en rekke skoler.

Forslagsstillerne viser til at Fremskrittspartiet ønsker et uavhengig kvalitetsorgan som skal kontrollere kvaliteten i grunnskolingen og forestå kontroll av elevenes læringsmiljø, herunder bygningsmessig tilstand og innemiljø. Forslagsstillerne mener det er viktig å få på plass en slik ekstern kontrollør så fort som mulig. Imidlertid er utfordringene for elevene i dag nær sagt akutt. I dag har Arbeidstilsynet ansvaret for å kontrollere læreres arbeidsmiljø, herunder innemiljø. Arbeidstilsynet har også etablerte sanksjonsmuligheter ved brudd på pålegg fra tilsynet.

På denne bakgrunn vil forslagsstillerne fremme forslag om at ansvaret for kontroll av elevenes arbeidsmiljø, herunder innemiljø, midlertidig overføres til Arbeidstilsynet, samtidig som en ber Regjeringen fremme forslag om et nytt kontrollorgan for kvalitet i grunnskolingen.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

I

Stortinget ber Regjeringen fremme nødvendige forslag for å gi Arbeidstilsynet midlertidig kontrollansvar for elevers arbeidsmiljø, jf. opplæringsloven kap. 9a, samt myndighet til å gi pålegg og sanksjonere brudd på pålegg.

II

Stortinget ber Regjeringen legge frem egen sak for Stortinget om gjennomføring og finansiering av slik midlertidig endring.

III

Stortinget ber Regjeringen legge frem egen sak for Stortinget om å opprette et eget kontrollorgan for grunnskolingen, som skal ha ansvar for kontroll av kvaliteten i grunnskolingen, herunder elevenes læringsmiljø, jf. opplæringsloven kap. 9a, samt kompetanse til å gi skoleeier pålegg om utbedringer og sanksjonering ved mangelfull oppfølging av pålegg.

7. mars 2008